

דבר ה' אשר נשפך

ממון שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פרשת פרה

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר",

תרתי לאמר ל"ל דספ"ק דיומא ד' ב' אמרו דלאמר הוצרך לומר בכל מצוה שאל"כ הי' אסור לו לומר לישראל אבל תרתי לא מציינו, וי"ל משום דבפרה יש חילוק בין פרת משה לפרת דורות דאותה לאלעזר ולדורות ככה"ג וי"א אותה לאלעזר ולדורות בהדיוט כמ"ש ביומא מ"ב ב' ולכן אמר ב"פ א' לשעה וא' לדרות.

(טעמא דקרא)

מתוך הפטרה לפרשת פרה

"וזרקתי עליכם מים טהורים", לפמש"כ תוס' נדה דף ע' דהאי מים טהורים היינו מי חטאת צ"ל הא דקרי להו טהורים אע"ג דאמרי' בזבחים צ"ג דגם מי חטאת שנשמאו מטהרי' צ"ל דקרי להו טהורים על שם שהם מטהרים.

(טעמא דקרא)

הלכות פרה אדומה

הרמב"ם פ"ב מהלכות פרה אדומה ה"ו כותב: **"בכל יום ויום מימי הפרשה שמוזין עליו בהם. מוזין מאפר פרה מן הפרות שנשרפו כבר".** וכתב רבינו: מן הפרות שנשרפו כבר, נ"ב וח' פרות נעשו בבית שני וא"כ היו ז' הזאות בפרה אחרונה כל יום וזו כונת הפסיקתא רבה פ' פרה סי' ו' מוזין עליו כל שבעת הימים ושבעת הזיות בכל יום.

הרמב"ם פ"ו ה"ב כותב: **"הכל כשרים למלאות המים חוץ מחרש שוטה וקטן".** וכתב רבינו: עיין תוספתא פרה פ"ו ה"ג עד שיהא מתכוין למילוי וחרש שוטה וקטן לאו בני כונה וצריך עיון שהתינוקות היו ממלאין.

(קרית מלך)

שו"ת בעניני פרשת פרה

- ש. בשו"ע סי' תרפ"ה סעי' ז' הביא דיי"א דפרשת פרה חייבים לקראה מדאורייתא, ויל"ע לשיטה זו מהו המקור בתורה לחיוב קריאת פרשה זו.
- ת. עי' מש"כ אאמור"ר זצ"ל בברכת פרץ פ' חוקת. והובא בברכת פרץ ממון הסטיפלר זצ"ל וז"ל: "ויתכן שזהו מדכתיב בסוף פרשת מצורע והזרתם את בני ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם בטמאם את משכני וכו' שלפי פשוטו הוא אזהרה לבית דין להפריש את בני ישראל מטומאת מקדש וקדשיו דוהזרתם פירושו הוא והפרשתם..... ולפ"ז שפיר יהא קריאת פרשת פרה דאורייתא [...] שהרי בפרשה זו דמצות פרה כתוב שם איסור טומאת מקדש ואזהרתו, וי"ל שכל זה שייך גם בזמן הזה אף על פי שבעוה"ר בית המקדש חרב מכל מקום מהרה יבנה בית המקדש..... וממילא אית בקריאת פרשה זו צד דאורייתא וכמשנ"ת.
- ש. במשנ"ב ס' תרפ"ה סק"א כתב "השלישית היא פרשת פרה אדומה והיא בשבת שקודם פרשת החודש שכן היה שריפתה במדבר סמוך לניסן כדי להזות בה את ישראל באפר החטאת מיד אחר הקמת המשכן כדי שיהיו טהורים" וכו' ומבואר דשרפו הפרה קודם ניסן, וצ"ע דאדרבא מבואר דבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה וא"כ אדרבה יש להקדים פרשת החודש שנאמרה בא' ניסן לפרשת פרה דהיה בב' ניסן.
- ת. לדורות זה קודם וגם במדבר אח"כ כשהלכו.
- ש. יל"ע אם הטעם לקרא פרשת פרה הוא משום דחייב אדם לטהר עצמו ברגל א"כ אמאי קוראים פרשה זו דוקא קודם פסח ולא לפני שאר רגלים.
- ת. פסח ראשון.
- ש. במשנ"ב סי' רפ"ב ס"ק כ"ג כתב דיש מחמירין שלא לקרות לקטן לפרשת זכור וכן לפרשת פרה שיי"א שגם היא מדאורייתא, ומשמע שבשאר קריאות יכולין לקרותו, ויל"ע לכאור' מ"ש מהא דא"י במגילה דף י"ט ע"ב דקטן לא מוציא אחרים במגילה משום דהוי תרי דרבנן, וא"כ אף בשאר קריאות לא יצאו דהוי תרי דרבנן.
- ת. לא בכל תרי דרבנן אוסרים.

(קונטרס חידושי הגר"ח קניבסקי על פורים)

חדש!

ניתן לקבל במייל:

0573145900@okmail.co.il

ניתן לשלוח בקשה להצטרפות קבועה.

דבר העורך

השבוע אנו קוראים את הפרשה השלישית מארבע הפרשיות והיא פרשת פרה אדומה, וכידוע מצות פרה אדומה היא אחת מן המצוות שאי אפשר לקיימן בזמנינו, וכתב רבינו בהקדמתו לספרו "נחל איתן" על מצוות שאי אפשר לקיימן בזמנינו וז"ל:

"והח"ח כתב במאמר תורה אור [שנדפס בתחילת אסיפת זקנים] פ"ד בשם הספרים שכל אדם חייב לקיים כל הרמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ועי"ז נשלם כל נפשו לע"ל והמצות שא"א לקיימן יושלמו ע"י לימוד הענינים ההם כאילו קיימם וגם הביא שם בשם באר שבע שהמצות שא"א לקיימן בזה"ז החיוב יותר גדול ללמדן מהמצות שאפשר לקיימן מטעם הנ"ל".

ורואים אנו מדברי רבינו שכתב בשם החפץ חיים שאדם הרוצה לקיים מצוה שאי אפשר לקיימה כיום יש עליו חיוב לעסוק בלימוד אותה המצוה ועל ידי כך תעלה לו כאילו קיימה. ולכן הבאנו השבוע מדבריו של רבינו שליט"א מעניני פרה אדומה, ויהי רצון שיעלה לנו כאילו קיימנו את מצוותה.

ממכתבת סוס
ע.י

פרשת כי תשא פשט על התורה

"הנני גרש מפניך את האמורי והכנעני והחתי והפריזי והיבוסי", צריך עיון למה לא חשיב גרגשי ואי משום שגרגשי פינה והלך לו לאפריקי (ירו' שביעית פ"ו ה"א) ולא הרגוהו מכל מקום הקב"ה גרשו מלפנינו, וצריך לומר דלשון גירושין לא שייך רק אם ברח בעל כרחו אבל גרגשי שפינה מעצמו נהי שהיה מפני פחד ישראל לא שייך על זה לשון גירושין.

"ואחר כן נגשו כל בניי ויצום את כל אשר דבר ה' אתו בהר סיני ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה", הטעם שלא נתן את המסוה על פניו כשלמד אתם את התורה משום דאמרי' בכריתות ו' א' כי יתביתו קמי רבכון חזו לפומי' דרבכון שנא' והיו עיניך רואות את מוריך לכן לא הי' יכול לתת על פניו מסוה (שו"מ זה בספורנו), עי"ל משום שזה טוב לזכרון כדאמרי' בירו' ספ"ב דשקלים שרואה בעל השמועה עומד לנגדו. (טעמא דקרא)

דרש על התורה

"כה אמר שימו איש חרבו" וגו'. והיכן אמר (שמות כ"ב) זוכח לאלהים יחרם (רש"י וילקוט שופטים רמז מ"ג בשם מכילתא). וי"א לך רד מרדות הם צריכים (שמו"א פ"ד סי' ה') וי"א משה מעצמו אמרן (תדא"ר פ"ד ע"ש).
"כשלת אלפי איש". כולם מערב רב היו (זוה"ק פנחס רל"ז א' אבל בתנחומא כאן סי' ט' אי' שהיו מישראל), וי"א אלו יונוס ויומברוס בני בלעם שהיו שקולים כשלת אלפי איש (זוה"ק בלק קצ"ד א').
(למכסה עתיק)

שו"ת לפרשת כי תשא

ש. בפרק ל"ב פסוק ל"א "וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב" וכתב רש"י "אתה הוא שגרמת להם שהשפעת להם זהב וכל חפצם מה יעשו שלא יחטאו" וכו' וקצת יש לעיין היאך אמר משה רבינו ע"ה הדברים בלשון זה, דהנה בבראשית פ"ג פ"ב כתיב "ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל" ופירש"י שכאן כפר בטובה.
ת. אין זה שלו אלא שלהם.

(חידושי הגר"ח קניבסקי על התורה)

"ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה"
ש. אשה שלובשת שעון זהב וכוונתה גם לתכשיט וגם לשימוש שיראה לה מה השעה האם מותרת לטלטל במקרה שאין חשש שתראה לחברותיה, כגון שאין זה שעון חדש וכדומה.
ת. החזון איש אסר וכן הוא בביאור הלכה.

(גליון מזמור שיר ליום השבת)

תפקידם של תלמידי חכמים לשבת וללמוד

רבינו סיפר ששמע לפני שנים רבות מהרב ריף זצ"ל על הפסוק פרשת כי תשא "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל", דלכאורה מה נכנס פסוק זה בפרשת חטא העגל, אלא ללמדינו שאף שיהושע היה תלמידו של משה רבינו לא עשה מחאות והפגנות, אלא ישב ולמד, ללמדינו שתפקידם של תלמידי חכמים לשבת וללמוד, לא להתעסק במחאות.

(קונטרס מנחת תודה)

ניתן לקבל את העלון בפקס: 077-2092005 או במייל: 0573145900@okmail.co.il ניתן לשלוח בקשה להצטרפות קבועה.

נשמח לקבל עובדות מרבינו שליט"א (ממקור ראשון בלבד) וכן מכתבים עם תשובות כדי שנוכל לפרסמם ולזכות את הרבים.

הערות והארות יתקבלו בברכה 057-3145900 וכן ניתן להנציח לע"נ או להצלחה